

Kartlegging av kommunens legemiddelhåndtering i boliger til mennesker med utviklingshemming

I det landsomfattende tilsynet i 2016 med kommunens helse- og omsorgstjenester til mennesker med utviklingshemming inngår tilsyn med helsetjenester som gis i brukernes hjem, bl.a. legemiddelhåndtering.

Skjemaet nedenfor inneholder spørsmål knyttet til styring og ledelse (internkontroll) av legemiddelhåndteringen. Det skal besvares av leder med ansvar for legemiddelhåndteringen til personer med utviklingshemming. Feltene i skjemaet fylles ut ved å flytte markøren mellom feltene ved klikk eller bruk av TAB-tasten. Det er viktig at alle utsagn og spørsmål besvares.

Kravene til legemiddelhåndtering i helse- og omsorgstjenestene følger bl.a. av forskrift om legemiddelhåndtering for virksomheter og helsepersonell som yter helsehjelp (Legemiddelhåndteringsforskriften). Lenke til forskrift og tilhørende rundskriv IS-7/2015: <https://helsedirektoratet.no/publikasjoner/legemiddelhandteringsforskriften-med-kommentarer-rev>.

Legemiddelhåndteringsforskriften er nedenfor omtalt som «forskriften».

Kommune:
Skjemaet er utfylt av (stilling og navn):

A	Ansvar for og kontrollen av legemiddelhåndteringen
	Med <i>legemiddelhåndtering</i> menes enhver legemiddelrelatert oppgave som utføres fra legemiddelet er rekvirert til det er utdelt (forskriften § 3). Dette omfatter både istandgjøring og utdeling av ferdig istandgjorte legemidler. Med <i>virksomhetsleder</i> menes i forskriften den som har det overordnede ansvaret for helsehjelpen som ytes i den enkelte virksomhet (forskriften § 3). Virksomhet er her å forstå som enhet (sykehjem, hjemmesykepleie mv.) og virksomhetsleder som daglig leder av enheten. Når virksomhetsleder ikke selv er lege eller provisorfarmasøyt, skal det utpekes en faglig rådgiver med slik utdanning (forskriften § 4). Virksomhetsleder skal sørge for internkontroll, herunder etablere skriftlige prosedyrer for legemiddelhåndteringen, blant annet prosedyrer for risikovurdering, evaluering, kontroll og avvikshåndtering. Prosedyrene skal gjøres kjent i virksomheten (forskriften § 4).
1	Virksomhetsleder med ansvar for legemiddelhåndteringen (angi virksomhet og virksomhetsleders stilling, navn og profesjon):
2	Det er utpekt faglig rådgiver for virksomhetsleder (ja/nei): Hvis ja – oppgi navn og stilling:
3	Virksomheten (enheten) har skriftlige prosedyrer for legemiddelhåndteringen som er oppdaterte etter revidert forskrift (ja/nei): Prosedyrene er gjort kjent for ledere og ansatte som er involvert i

	legemiddelhåndteringen (ja/nei):
4	Det er utarbeidet prosedyrer for risikovurdering (ja/nei): Virksomhetsleder har vurdert risikoforhold i legemiddelhåndteringen (ja/nei):
5	Meldte avvik i tilknytning til legemiddelhåndteringen blir gjort kjent for virksomhetsleder (ja/nei): Meldte avvik blir fulgt opp av virksomhetsleder, blir analysert og brukt til å forbedre rutiner og praksis for legemiddelhåndteringen (ja/nei):
6	Kontroll av prosedyrene for legemiddelhåndteringen blir utført regelmessig og minst én gang årlig (ja/nei):
	Eventuelle kommentarer til A 1-6:

B	Kompetanse hos personellet som foretar istandgjøring og utdeling av legemidler
	<p>Virksomhetsleder skal sørge for at helsepersonell som håndterer legemidler, har tilstrekkelig kompetanse. Helsepersonellens kompetanse må vurderes individuelt og ut fra vedkommendes formelle og reelle kvalifikasjoner og oppgavens art, før legemiddelhåndtering kan utføres. Virksomhetsleder skal som del av internkontrollen gi skriftlige bestemmelser om hvilken kompetanse ansatte skal ha for å utføre oppgaver innen legemiddelhåndtering. Disse bestemmelsene skal gjøres kjent i virksomheten. Virksomhetsleder skal sørge for at helsepersonell får nødvendig opplæring og kompetanseutvikling i legemiddelhåndtering (forskriften 4).</p> <p>Med <i>istandgjøring</i> menes tilberedning eller annen klargjøring av legemiddel for utdeling til pasient (forskriften § 3). Dette omfatter bl.a. uttak av legemidler fra lager eller medisinskap, illegging/fylling av dosett, opptrekk av legemiddel i sprøyte.</p> <p>Med <i>utdeling</i> menes utdeling av legemiddel til pasient, administrering av legemiddel som pasienten ikke kan administrere selv, overvåking av legemiddelinntak og observasjon av evt. umiddelbare reaksjoner på tilført legemiddel (forskriften § 3). Administrering omfatter også å sørge for at legemiddelet tilføres på riktig måte. For eksempel ved å gi pasienten legemiddelet til selvinntak, påsmøring av salve/krem, injeksjon av legemiddel, innføring av stikkpiller og vagitorier mv.</p> <p>I Rundskriv IS-7/2015 punkt 3.4.4. er det redegjort nærmere for hva som trengs av kompetanse hos helsepersonell som skal drive med legemiddelhåndtering.</p>
1	Det er gitt skriftlige bestemmelser om hvilken kompetanse ansatte skal ha for å utføre oppgaver innen legemiddelhåndtering (ja/nei): Hvis ja - bestemmelsene er gjort kjent for ledere og ansatte som er involvert i legemiddelhåndteringen (ja/nei):
2	Dokumentering/journalføring knyttet til legemiddelhåndteringen inngår alltid i

	opplæringen (ja/nei):
3	Istandgjøring: Det blir vurdert at det enkelte helsepersonell har tilstrekkelig kompetanse til å gjøre i stand legemidler før vedkommende får tildelt dette som oppgave (ja/nei):
4	Ta utgangspunkt i de siste 4 ukene. Alle som har blitt tildelt oppgaver med å gjøre i stand legemidler er vurdert å ha kompetanse til å gjøre oppgavene (ja/nei):
5	Utdeling: Det blir vurdert at det enkelte helsepersonell har tilstrekkelig kompetanse til å dele ut ferdig istandgjorte legemidler før vedkommende får tildelt dette som oppgave (ja/nei):
6	Ved gjennomgang av praksis for de siste 4 ukene går det fram at alle som har delt ut ferdig istandgjorte legemidler er vurdert å ha tilstrekkelig kompetanse til å gjøre oppgavene (ja/nei):
7	Virksomheten har rutiner som sikrer at helsepersonell som har som oppgave å dele ut ferdig tillaget legemiddel <ul style="list-style-type: none"> - identifiserer pasienten (ja/nei): - gir pasienten rett legemiddel til rett tid (ja/nei): - observerer at pasienten tar legemiddelet (ja/nei): - dokumenterer at pasienten har tatt legemiddelet (ja/nei):
	Eventuelle kommentarer til B 1-7: